Проект

МОТИВИ
към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ)

С предложения проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси се предлагат изменения, насочени към осъвременяване и прецизиране на действащата нормативна уредба, повишаване на ефективността на местното имуществено облагане, укрепване на собствените приходи на общините и създаване на предпоставки за по-голяма финансова самостоятелност на местното самоуправление.

1. Предлага се актуализиране на базисните данъчни стойности, използвани при определяне на данъчната оценка на недвижимите имоти, с поетапно увеличение за тригодишен период

▪ **Причините, които налагат приемането на предложената мярка**

Поради настъпването на съществени промени в цените на недвижимите имоти в последните години, в значителна част от случаите данъчните оценки вече не изпълняват в достатъчна степен функцията си за отразяване на стойността на имуществото. Предвиденото поетапно увеличение за тригодишен период има за цел да осигури плавно адаптиране към новите стойности и да избегне еднократно значително увеличение на данъчната тежест. В тази връзка се предлага актуализация с 30 на сто през 2027 г., а на следващ етап – през 2028 и 2029 г. – актуализациите да бъдат с по 35 на сто, като ще обхващат сградите, земите, подобренията и земеделските земи.

С предложените изменения се цели постигане на по-справедливо и актуално данъчно облагане, което да отразява съвременната икономическа среда и да създаде предпоставки за увеличаване на приходите от имуществени данъци.

Основата за определяне на данък върху недвижимите имоти е данъчната оценка, която е и основа за определяне и на данъка при придобиване на имущества по дарение и по възмезден начин, както и за данъка върху наследствата. Определената данъчната оценка, изготвена по новия ред, няма да се прилага за целите на определяне на таксата за битови отпадъци. Във връзка с предложената промяна на данъчните оценки се предвижда за 2027 г. и удължаване на срока за връчване на съобщенията за определяне на данъка върху недвижимите имоти, както и срокът за ползване на отстъпката за предплатилите за цялата година.

Мярката е и в съответствие с препоръките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, съгласно които Република България следва да увеличи дела на приходите от данъци върху недвижимите имоти, които са сред най-ниските в Европейския съюз (ЕС).

▪ **Целите, които се поставят**

Целта е първа стъпка за плавно доближаване на данъчните оценки на недвижимите имоти до реалните им пазарни оценки, без рязко повишаване на данъка върху недвижимите имоти. С предлаганата промяна поетапно ще се актуализира базисната стойност, която ще доведе до увеличаване размера на данъчната оценка. Данъчните оценки, съгласно Приложение № 2 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ), като цяло не са актуализирани от 2008 г., в сила от 2009 г., конкретно базисната данъчна стойност за сградите и земите в строителни граници не е променяна от 1997 г., а базисната данъчна стойност на земеделски земи, съобразно категорията на земята и

начина на трайно ползване, от 2009 г. Предвид покачването на пазарните цени е необходимо да се извърши корекция, като се увеличат данъчните оценки на недвижимите имоти, които следва да се доближат до пазарните цени. Това трябва да стане поетапно, като целта е избягване на еднократно финансово увеличение. Предложението обхваща тригодишен период, като за 2027 г. тя е в размер на 30 на сто увеличение, последвана от 35 на сто през 2028 и 2029 г.

Така ще се даде възможност за повече собствени приходи на общините, доколкото осъществяването на възложените на органите на местното самоуправление функции е в пряка зависимост от наличието на съответни финансови ресурси.

▪ **Финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба**

Предложените промени ще доведат до поетапно леко завишени нива на данъка върху недвижимите имоти и данъка при придобиване на имущества по дарение и по възмезден начин.

▪ **Очаквани резултати от прилагането**

С приемането на направеното предложение, се очаква постигане на първа стъпка към актуализиране на базисните данъчни стойности, използвани при определяне на данъчната оценка на недвижимите имоти, както и повишаване на собствените приходи в общинските бюджети и допринасяне за финансовата децентрализация. Също така се очаква да бъде започнато изпълнението на препоръката на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, съгласно която Република България следва да увеличи дела на приходите от данъци върху недвижимите имоти. При приемане на предложението, поетапно ще се увеличи размерът на данъчната оценка, оттам и на данъка върху недвижимите имоти, данъка върху наследствата и данъка при придобиване на имущества по дарение и по възмезден начин, което ще даде възможност за повече собствени приходи на общините.

▪ **Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз**

Предложеното изменение не съдържа разпоредби, произтичащи от актове на Европейския съюз. То не противоречи на основните принципи и разпоредби на правото на Европейския съюз. Мярката не подлежи на нотификация по реда на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г., установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество.

2. Във връзка с получено становище от страна на Европейската комисия по отношение на дело SA.114561 на Европейската комисия относно въвеждане на облагане с патентен данък на доходите от дейност като заведения за хранене и развлечения на юридическите лица, в което мярката е определена като държавна помощ, се предлага премахване на невлезлите в сила текстове, свързани с мярката

▪ **Причините, които налагат приемането на предложената мярка**

В хода на проведена комуникация с Европейската комисия (ЕК) по отношение на мярката, свързана с въвеждане на облагане с патентен данък на доходите от дейност като заведения за хранене и развлечения на юридическите лица, е изразено становище, че разглежданата мярка, а именно юридически лица, осъществяващи дейност като заведения за хранене и развлечения и отговарящи на условията на чл. 61з, ал. 1 от ЗМДТ, да бъдат облагани с патентен данък, представлява държавна помощ, като ЕК не е в

състояние да одобри мярката като непредставляваща държавна помощ чрез официално решение на Комисията.

Предвид това и доколкото предложените текстове не могат да влязат в сила, се предлага премахване на невлезлите в сила текстове, свързани с мярката, като това включва и текстове, които имат отношение към Закона за корпоративното подоходно облагане, с оглед избягване на несъответствие с правилата на ЕС в областта на държавните помощи и осигуряване на съответствие на националната нормативна уредба с правото на ЕС.

▪ Целите, които се поставят

Целта на предложението е премахване на текстове, които не са влизали в сила и които, съгласно становището на ЕК, няма да могат да влязат в сила. По този начин се премахват разпоредби, които въпреки че не са влезли в сила могат да доведат до заблуждение на лицата.

▪ Финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

Предложената промяна не изисква допълнителни бюджетни средства за прилагането ѝ и не налага изграждане на нов административен капацитет или техническа обезпеченост.

▪ Очаквани резултати от прилагането

Очаква се да бъде осигурено съответствие на националната нормативна уредба с правилата на ЕС в областта на държавните помощи, както и да се премахнат текстове, които не са влизали в сила и които, съгласно становището на ЕК, няма да могат да влязат в сила. Предложението ще допринесе за повишаване на правната сигурност и предвидимост при прилагането на закона.

▪ Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

Предложените изменения са съобразени с правилата на ЕС в областта на държавните помощи, установени в чл. 107 и следващите от Договора за функционирането на Европейския съюз и са насочени към привеждане на националното законодателство в съответствие с изразеното становище на ЕК.

3. Предлага се актуализиране на размерите на глобите и имуществените санкции в административнонаказателните разпоредби, като за такива, които не са променяни до 2019 г., се предвижда размерите им в левове да бъдат заменени със същите размери, но в евро

▪ Причините, които налагат приемането на предложената мярка

Основната причина за актуализиране размера на глобите и имуществените санкции е, че част от тях не са актуализирани от 2007 г. насам, а някои са и отпреди тази година. За близо 20 години инфлацията и икономическият растеж са обезценили санкциите, които вече имат символичен характер и са загубили превантивния и възпиращия си ефект. Предлага се актуализиране на размерите на глобите и имуществените санкции в административнонаказателните разпоредби на ЗМДТ, като за такива, които не са променяни до 2019 г., каквито са тези по ЗМДТ, се предвижда размерите им в левове да бъдат заменени със същите размери, но в евро. По този начин се отчитат дългогодишните инфлационни процеси и се осъвременява тежестта на наказанията.

▪ **Целите, които се поставят**

Промяната цели въвеждането на диференциран и икономически обоснован подход за индексация на санкциите, съобразен с периода на последното им изменение и предстоящото пълно интегриране на страната в еврозоната. Така ще се даде възможност за повече собствени приходи на общините, доколкото осъществяването на възложените на органите на местното самоуправление функции е в пряка зависимост от наличието на съответни финансови ресурси. Предложението цели въвеждането на диференциран и икономически обоснован подход за индексация на санкциите, съобразен с периода на последното им изменение и действащата национална валута.

▪ **Финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба**

Приемането и прилагането на предложения законопроект не изисква разходването на допълнителни средства от държавния бюджет. Административните органи разполагат с необходимия капацитет и инфраструктура за налагане и събиране на актуализираните размери на санкциите.

▪ **Очаквани резултати от прилагането**

За предвидените санкции в ЗМДТ, се прилага следният подход при изменението им, а именно размерът се променя от лева в евро, което компенсира дългогодишния инфлационен натиск и изравнява тежестта на наказанието със съвременния стандарт на живот.

Основните очаквани резултати от прилагането на тази мярка са:

- повишаване нивата на доброволно спазване на данъчните и осигурителните задължения от страна на задължените лица;
- засилване на усещането за справедливост в обществото и защита на лоялните данъкоплатци чрез ефективно санкциониране на недобросъвестните субекти;
- положително въздействие върху приходната част на общинския бюджет в резултат на повишения дисциплиниращ ефект и оптимизираното събиране на публични вземания.

▪ **Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз**

Предложеното изменение не съдържа разпоредби, произтичащи от актове на Европейския съюз. То не противоречи на основните принципи и разпоредби на правото на Европейския съюз. Мярката не подлежи на нотификация по реда на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г., установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество.

Към проекта е изготвена частична предварителна оценка на въздействието съгласно чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове (ЗНА) и чл. 30б от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Съгласно чл. 26, ал. 3 от ЗНА проектът на акт, заедно с мотивите към него, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ на Министерския съвет са публикувани на интернет страницата на Министерството на финансите, както и на Портала за обществени консултации към Министерския съвет.

Предвид изложеното, проектът на акт ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерството на финансите за провеждане на обществени консултации в 30-дневен срок съгласно чл. 26, ал. 4 от ЗНА.

За постъпилите становища е съставена справка по чл. 26, ал. 5 от ЗНА, която е публикувана на интернет страницата на Министерството на финансите, както и на Портала за обществени консултации към Министерския съвет.